

POSUDEK VEDOUCÍHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno studenta: Josef Šanda

Název práce: Programy a datová úložiště jako vzácné archiválie a sbírkové předměty

Vedoucí práce: doc. Mgr. Petr Grulich, Ph.D.

Oponent: Mgr. Radek Pokorný

Obor a forma studia: Počítačová podpora v archivnictví, kombinovaná

Povinná kritéria hodnocení práce	Stupeň hodnocení					
	A	B	C	D	E	F
Formální úprava a náležitosti práce	☐	☐	☒	☐	☐	☐
Logická stavba a členění práce	☐	☐	☐	☐	☒	☐
Jazyková a terminologická úroveň	☐	☐	☒	☐	☐	☐
Náročnost tématu na teoretické znalosti	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Náročnost tématu na praktické dovednosti a na čas	☐	☐	☒	☐	☐	☐
Adekvátnost použitých metod a způsob jejich použití	☐	☐	☐	☐	☒	☐
Důkladnost zpracování (jdoucí do podrobností)	☐	☐	☐	☐	☐	☒
Práce s literaturou (citace, poznámky)	☐	☐	☐	☒	☐	☐
Práce s prameny (využití, citace, poznámky)	☐	☐	☐	☒	☐	☐
Vymezení cíle a jeho naplnění	☐	☐	☐	☐	☐	☒
Vlastní přínos studenta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Využitelnost výsledků práce v teorii nebo v praxi	☐	☐	☐	☐	☒	☐

Celkové posouzení práce:

Předložená práce je členěna do dvou základních celků. První část se sestává z tří kapitol, které tvoří teoretický předpoklad práce, kde se autor snaží přiblížit vývoj výpočetní techniky. První kapitola je tak naprosto základním popisem částí osobního počítače a vybraných periférií. Druhá kapitola se věnuje historii vývoje konkrétních počítačů ve světě a zejména na území dnešní České republiky, přičemž popis je doveden v případě českého prostředí do 90. let, v případě zahraničí do roku 2000 s tím, že čím mladší doba je popisována, tím méně je k dispozici relevantních informací. Třetí kapitola obsahuje stručné charakteristiky nepoužívanějších programovacích jazyků vyvinutých do 80. let minulého století, neorganicky je pak součástí této kapitoly i podkapitola o celosvětové síti Internet. Teoretická část však dle mého neplní zcela funkci potřebnou pro další část práce a je zbytečně rozsáhlá. Zpracovatel nevysvětlil zásadní pojmy hardware a software, které pak využívá v praktické části, až na výjimky se nevěnuje operačním systémům či kategorizaci softwaru z hlediska možného využití paměťovými institucemi. Velký prostor je věnován popisu konkrétních počítačů či projektů, které ale žádná v další části dotazovaná paměťová instituce nemá možnost či důvod

do svých sbírek získat, nebo programovacím jazykům, které jsou pro počítačové aplikace, které by současným paměťovým institucím stálo za to shromažďovat, irelevantní. Pro následující část práce by se více vyplatilo věnovat i vývoji po roce 2000 než dobám, kdy výpočetní technika nebyla rozšířena pro osobní i pracovní použití a neměla tak zásadní vliv na celou společnost.

Druhá část začíná úvodní teoretickou (celkově 4) kapitolou, která se má dle svého názvu věnovat problematice trvalého uložení hardwaru a softwaru. Bohužel zde autor pouze poněkud těžkopádně na základě tzv. Moorova zákona a vybraných, v textu ne vždy komentovaných, statistických grafů či přehledů dochází ke konstatování obecného faktu, že se vývoj hardwarových prostředků vzájemně ovlivňuje s vývojem prostředků softwarových a že široké využívání digitálního prostředí má velký dopad na společnost. Není zde nic o digitálním dědictví a jeho úloze v životě paměťových institucí, ani zde nenalezneme pokus formulovat základní tezi, jaký software či hardware je vlastně vhodný pro budování archivních či muzejních sbírek a proč. Zcela opominut je dnes svébytný obor digitální archivace společný všem paměťovým institucím, nejsou ani zmíněny strategie, postupy a technologie, které tento obor využívá, a to ani v případě, že s tématem budování „hardwarového muzea“ přímo souvisí. Například položená řečnická otázka „... zda je reálné do archivních fondů a muzejních sbírek uložit veškerá dostupná zařízení HW a všechna dostupná SW?“, je odbornou literaturou již dlouho uspokojivě zodpovězena. Opět zde není pokus o vysvětlení základních pojmů, které ke své škodě autor zřejmě považuje za notorietu – hardware, software, digitalizace, operační systém, a jejich uvedení do souvislosti s tématem práce. To pak má konkrétní dopady i na ne vždy šťastnou formulaci dotazníkových otázek, které například nechávají zcela na odpovídajícím, jak si vysvětlí velmi široký pojem historický hardware a historický software. Podobně tak užití pojmu digitalizace v otázkách číslo 11 a 12 bez bližšího upřesnění možná mnoha respondentům navodilo pocit, že se jedná spíše o činnost digitalizace analogových archiválií či sbírkových předmětů za účelem pořízení studijních či zachovávacích kopií, a nikoliv o proces všeobecné informatizace společnosti, jak vyplývá z textu čtvrté kapitoly. Z formulací zde uvedených a znění dotazníkových otázek může čtenář nabýt dojmu, že se snad zpracovatel domnívá, že jedinou možností, jak využívat v budoucnosti digitální data a počítačové programy, je zachovat pro ně příslušný hardware, který byl používán v době jejich vzniku. Zbytek práce je věnován vyhodnocení provedené dotazníkové akce formou řady dílčích závěrů a úvodnímu popisu této akce.

Dílčí připomínky a náměty:

Zpracovatel se nevyhnul drobným stylistickým a gramatickým chybám. Slovosled otázek ankety č. 5 a 6 je nevhodný, v položených otázkách byly uvedeny pojmy software a hardware zbytečně s velkými počátečními písmeny. Pojem archivní fond v otázkách na uložení historického hardwaru a softwaru archivy je nevhodný. Pokud autor používá zkrácený bibliografický záznam, alespoň jednou by měla daná literatura či pramen být citována úplným záznamem včetně data, místa a pořadí vydání. Ne všechny webové odkazy jsou doplněny datem, kdy byly citovány. Odkazy v kritickém aparátu často postrádají čísla stránek, na které je odkazováno, i když se jedná o monografická díla. Kapitola Literatura je nevhodně formátována, citace jsou formátovány tučně, není vhodně odlišen název díla.

Hodnocení a jeho zdůvodnění:

Práce jako celek jen velmi problematicky plní zadané cíle. Provedená anketa, její výsledky a hodnocení jsou ovlivněny poněkud lehkovážnou teoretickou přípravou.

Doporučuji při obhajobě položit autorovi práce následující otázky:

Jaký typ archivního souboru by byl použitelný pro shromažďování hardwarových či softwarových prostředků archivem a proč?

Jak archivy řeší péči o archiválie vzniklé v digitální podobě?

Jakými způsoby lze spustit a používat softwarovou aplikaci, který byla původně vyvinuta pro hardwarové prostředky, které se v současnosti již běžně nepoužívají a nevyrábí?

Práci doporučuji k obhajobě v závislosti na průběhu ústní obhajoby.

V Hradci Králové 19.08.2024

